

INKOMENS BIOLOGISCHE AKKERBOUWBEDRIJVEN IN EU-LANDEN BESCHIEDEN

Walter van Everdingen en Kees de Bont

De inkomens van biologische akkerbouwbedrijven in EU-landen zijn bescheiden en vaak niet hoger dan die van de gangbare akkerbouwbedrijven in de betrokken landen. Dit kan worden geconcludeerd op basis van de gegevens uit het Europese boekhoudnet van landbouwbedrijven (FADN). De hoogte van subsidies en inkomsten uit andere activiteiten, zoals agrotourisme, beïnvloeden de resultaten sterk.

Beperking vergelijkingsmogelijkheden

Een vergelijking van de resultaten van biologische akkerbouwbedrijven met die van gangbare over een aantal jaren is overigens nog maar in enkele EU-landen mogelijk. Dit heeft vooral te maken met het beperkte aantal biologische landbouwbedrijven in het algemeen. Net als in de melkveehouderij zijn vooral Denemarken en Oostenrijk landen met relatief veel biologische akkerbouwbedrijven. Daarnaast zijn er ook in Italië voldoende bedrijven om representatieve resultaten te tonen. Italië is overigens het EU-land met het grootste areaal biologische landbouw (ruim 1 miljoen ha, ofwel ongeveer 8% van de cultuurgrond van het land). Dit is ongeveer een kwart van de totale oppervlakte biologische landbouwgrond in de EU-15.

Verschillen in bouwplan

De confrontatie van de biologische met de gangbare akkerbouwbedrijven in deze drie landen levert een aantal interessante constatering op. Allereerst is het bouwplan van de biologische akkerbouwbedrijven duidelijk anders dan dat van de gangbare. De biologische bedrijven telen veel minder graan en hebben in samenhang daarmee ook minder braakland. Overigens is het aandeel graan in het bouwplan in de genoemde landen met 60% of meer op de gangbare bedrijven ook veel hoger dan in Nederland, waar het op circa eenderde ligt. Daarnaast telen de biologische bedrijven in deze landen in tegenstelling tot de gangbare bedrijven geen suikerbieten en nauwelijks aardappelen. Wel verbouwen de biologische bedrijven in de drie landen meer voedergewassen (inclusief grasland) en overige gewassen, waaronder groenten. Op gewasniveau zijn hierdoor alleen de resultaten van granen te vergelijken. Opmerkelijk daarbij is dat alleen in Oostenrijk de biologische granen, gemeten in euro per hectare, meer opbrengen dan de gangbare granen.

Goede inkomens biologische akkerbouwers in Oostenrijk

Het inkomen op de biologische akkerbouwbedrijven is alleen in Oostenrijk hoger dan op de gangbare (tabel 1). In Denemarken en Italië zijn de inkomens van de gangbare en biologische akkerbouwbedrijven vrijwel gelijk en overigens gemiddeld zeer laag, rond de nul respectievelijk 10.000 euro per jaar. Een van de verklaringen voor de betere resultaten in Oostenrijk zijn de hogere subsidies per bedrijf. Het totale bedrag aan subsidies op de biologische bedrijven is ruim 30.000 euro per bedrijf per jaar, ongeveer een kwart meer dan voor de gangbare bedrijven. De subsidies bestaan voor een belangrijk deel uit vergoedingen voor benadeelde gebieden (LFA) en de omschakeling naar biologische landbouw. In Denemarken ontvangen de biologische bedrijven een even groot bedrag aan subsidies als de gangbaren, tegenover lagere compensatiebedragen voor de granen staan hogere andere subsidies. In Italië zijn de subsidiebedragen voor de biologische bedrijven wel hoger dan op de gangbare bedrijven. Dat de inkomens van de biologische akkerbouwbedrijven alleen in Oostenrijk hoger zijn, kan overigens niet worden toegeschreven aan de oppervlakte van de bedrijven. Die is net als in Denemarken geringer dan die van de gangbare bedrijven. Economisch gezien, in Europese grootte-eenheden, zijn de biologische bedrijven in alle drie de landen kleiner dan de gangbare. De gangbare bedrijven zijn intensiever, in Denemarken onder meer omdat er meer varkens worden gehouden. Wel kan het hogere inkomen van de Oostenrijkse biologische bedrijven voor een deel ook worden verklaard door de hogere inkomsten uit nevenactiviteiten op het bedrijf, waarschijnlijk vooral uit het agrotourisme.

Tabel 1 Resultaten van gangbare en biologische akkerbouwbedrijven, driejaarsgemiddelde (2000-2002), bedragen x 1.000 euro per bedrijf

| | Denemarken | | Italië | | Oostenrijk | |
|-------------------------------------|------------|------------|----------|------------|------------|------------|
| | gangbaar | biologisch | gangbaar | biologisch | gangbaar | biologisch |
| Aantal bedrijven | 19.270 | 1.015 | 224.440 | 2.905 | 10.420 | 880 |
| Bedrijfsomvang (ege) | 40 | 26 | 18 | 15 | 29 | 20 |
| % LFA | 1 | 0 | 48 | 41 | 39 | 74 |
| Oppervlakte (ha) | 55,5 | 43,5 | 17,2 | 24,7 | 45,0 | 41,6 |
| Productopbrengsten | 73,7 | 36,0 | 22,9 | 20,4 | 53,3 | 60,1 |
| w.o. veehouderij | 19,7 | 4,2 | 1,2 | 2,9 | 5,6 | 2,2 |
| Opbrengsten subsidies | 19,0 | 18,9 | 7,3 | 10,1 | 23,9 | 30,6 |
| w.o. ha-toeslagen | 14,6 | 10,7 | 4,9 | 4,6 | 12,3 | 9,8 |
| dierpremies | 2,3 | 2,3 | 0,1 | 0,3 | 0,3 | 0,3 |
| <i>Totaal betaalde kosten</i> | 89,4 | 54,1 | 19,0 | 19,9 | 50,7 | 47,2 |
| Gezinsinkomen uit bedrijf | 0,7 | -0,7 | 10,9 | 10,6 | 25,8 | 43,9 |
| Idem in % van de productopbrengsten | 1 | -2 | 48 | 52 | 48 | 73 |
| <i>Resultaten per ha (euro)</i> | | | | | | |
| Opbrengsten (incl. subsidies) | 1.620 | 1.230 | 1.740 | 1.230 | 1.700 | 2.190 |
| Betaalde kosten | 1.610 | 1.240 | 1.110 | 800 | 1.130 | 1.130 |
| Gezinsinkomen uit bedrijf | 10 | -20 | 630 | 430 | 570 | 1.060 |

Bron: FADN-CCE-DG Agri, bewerking LEI.

Meer informatie:

Organic material price. Market signals for organic farming (rapport verschijnt binnenkort)